

6. BARBARISKE HANDLINGER

Dagens tekst

Introduksjonen, første avsnitt

Da anerkjennelsen av menneskeverd og like og umistelige rettigheter for alle medlemmer av menneskeslekten er grunnlaget for frihet, rettferdighet og fred i verden ...

Introduksjonen, andre avsnitt

Da tilsidesettelse av og forakt for menneskerettighetene har ført til barbariske handlinger som har rystet menneskehetens samvittighet, og da framveksten av en verden hvor menneskene har tale- og trosfrihet fra frykt og nød, er blitt kunngjort som folkenes høyeste mål ...

På den ene siden, det gode:

... anerkjennelsen av menneskeverd og like og umistelige rettigheter for alle medlemmer av menneskeslekten ...

På den andre siden, det onde:

... tilsidesettelse av og forakt for menneskerettighetene har ført til barbariske handlinger som har rystet menneskehetens samvittighet ...

Det onde holdt opp mot det gode. Dette er et mønster som preger Verdenserklæringens organisering. I de fem første kapitlene har vi drøftet det gode og forpliktelsen til det gode:

1. *En sosial og internasjonal orden*
2. *Et spørsmål om moral*
3. *Modifiserte menneskerettigheter*
4. *Menneskerettighetsprofiler*
5. *Det globale folkeregisteret*

Verdenserklæringen er kunngjort som «*a common standard of achievement*». I de følgende kapitlene presenteres først de gode normer, det vil si artikler som begynner med ordene «*Alle ...*» og «*Enhver ...*». Hvorpå holdes opp de barbariske motsetningene, artikler som begynner med ordet «*Ingen ...*»

Kapittel 7 SLAVERI

Artikkel 3:

Enhver har rett til liv, frihet og personlig sikkerhet.

Artikkel 4:

Ingen må holdes i slaveri eller trelldom. Slaveri og slavehandel i alle former er forbudt.

Jamfør

Artikkel 17:

- 1. Enhver har rett til å eie eiendom alene eller sammen med andre.*
- 2. Ingen må vilkårlig fratras sin eiendom.*

Kapittel 8 STATSBORGERSKAP

Artikkel 15:

- 1. Enhver har rett til et statsborgerskap.*
- 2. Ingen skal vilkårlig berøves sitt statsborgerskap eller nektes retten til å forandre det.*

Artikkel 20:

- 1. Enhver har rett til fritt å delta i fredelige møter og organisasjoner.*
- 2. Ingen må tvinges til å tilhøre en organisasjon.*

Jamfør

Innledningen, første setning:

Da anerkjennelsen av menneskeverd og like og umistelige rettigheter for alle medlemmer av menneskeslekten er grunnlaget for frihet, rettferdighet og fred i verden ...

Kapittel 9 TORTUR

Artikkel 3:

Enhver har rett til liv, frihet og personlig sikkerhet.

Artikkel 5:

Ingen må utsettes for tortur eller grusom, umenneskelig eller nedverdiggende behandling eller straff.

Kapittel 10 DISKRIMINERING

Artikkel 2:

Enhver har krav på alle de rettigheter og friheter som er nevnt i denne erklæring, uten forskjell av noen art, f.eks. på grunn av rase, farge, kjønn, språk, religion, politisk eller annen oppfatning, nasjonal eller sosial opprinnelse, eiendom, fødsel eller annet forhold.

Det skal heller ikke gjøres noen forskjell på grunn av den politiske, rettslige eller internasjonale stilling som innehas av det land eller det område en person hører til, enten landet er uavhengig, står under tilsyn, er ikke-selvstyrende, eller på annen måte har begrenset suverenitet.

Artikkel 6:

Ethvert menneske har krav på overalt å bli anerkjent som et rettssubjekt.

Artikkel 7:

Alle er like for loven og har uten diskriminering rett til samme beskyttelse av loven. Alle har krav på samme beskyttelse mot diskriminering i strid med denne erklæring og mot enhver oppfordring til slik diskriminering.

Artikkel 8:

Enhver har rett til effektiv hjelp av de kompetente nasjonale domstoler mot handlinger som krenker de grunnleggende rettigheter han er gitt i forfatning eller lov.

Artikkel 9:

Ingen må utsettes for vilkårlig arrest, fengsling eller landsforvisning.

Kapittel 11 PRIVATLIV

Artikkel 12:

Ingen må utsettes for vilkårlig behandling i privatliv, familie, hjem og korrespondanse, eller for angrep på ære og anseelse. Enhver har rett til lovens beskyttelse mot slik innblanding eller slike angrep.

Kapittel 12 NØD

Artikkel 17

1. *Enhver har rett til å eie eiendom alene eller sammen med andre.*
2. *Ingen må vilkårlig fratras eiendom.*

Artikkel 22

Enhver har som medlem av samfunnet rett til sosial trygghet og har krav på at de økonomiske, sosiale og kulturelle goder som er uunnværlige for hans verdighet og den frie utvikling av hans personlighet, blir skaffet til veie gjennom nasjonale tiltak og internasjonalt samarbeid i samsvar med hver enkelt stats organisasjon og ressurser.

Artikkel 23:

1. *Enhver har rett til arbeid, til fritt valg av yrke, til rettferdige og godt arbeidsforhold og til beskyttelse mot arbeidsløshet.*
2. *Enhver har uten diskriminering rett til lik betaling for likt arbeid.*
3. *Enhver som arbeider har rett til en rettferdig og god betaling som sikrer hans familie og ham selv en menneskeverdig tilværelse og som om nødvendig blir ut fylt ved annen sosial beskyttelse.*
4. *Enhver har rett til å danne og gå inn i fagforeninger for å beskytte sine interesser.*

Artikkel 24:

Enhver har rett til hvile og fritid, herunder rimelig begrensning av arbeidstiden og regelmessige ferier med lønn.

Artikkel 25:

1. *Enhver har rett til en levestandard som er tilstrekkelig for hans og hans families helse og velvære og som omfatter mat, klær, bolig og helseomsorg og nødvendige sosiale ytelser, og rett til trygghet i tilfelle av arbeidsløshet, sykdom, arbeidsuførhet, alderdom eller annen mangel på eksistensmuligheter som skyldes forhold han ikke er herre over.*
2. *Mødre og barn har rett til spesiell omsorg og hjelp. Alle barn skal ha samme sosiale beskyttelse enten de er født i eller utenfor ekteskap.*